गजानन – गुंजन

श्रीराम नवमी - २१ एप्रिल २०२१

मुखपृष्ठ: श्री समर्थ रामदास स्वामी यांनी पूजिलेले वामांकारूढ सीतामाई असलेले प्रभू श्रीरामराय मोगऱ्याच्या कोंदणात.
पूज्य श्री. विशाल कुलकर्णी गुरुजी यांच्या निवासस्थानी

gajanangunjan@gmail.com

For free circulation only

अनुक्रमणिका

मानस पूजा 3

श्रीमती लतिका त्रिं त्रिफळे, पुणे 3

श्री क्षेत्र नाशिक येथील काळा राम मंदिर 4

निस्सीम गजानन भक्त 4

आत्मनिवेदन 6

सुनील भालचंद्र देशपांडे, अकोला 6

Naivedya Cake 7

Sunita Aditya Kulkarni and Aditya Dilip Kulkarni, Thane 7

Prakat Din celebrations abroad 8

Collage by Manasi Dola, Phoenix 8

श्री गजानन महाराज भक्त परिवार, USA 9

सेवेकरी 9

TOHI (Temple of Humanity), Australia. 11

Tohi Volunteers 11

गिम्हवणे येथील श्रींचे मंदिर 13

सौ. मेघना अभ्यंकर, मुंबई 13

सुभाषित 15

आचार्य डॉ. विजयपाल प्रचेता, प्राध्यापक डॉ. देवदत्त सरोदे 15

अष्टोत्तर नामावली 16

डॉ. पंकजा शुक्ल, भोपाळ 16

श्रींची शेजारती: मर्म व अर्थपूर्ण 18

दिनेश डोंगरे, बीड 18

|| ॐ गं गणपतये नमः ||

मानस पूजा

श्रीमती लतिका त्रिं त्रिफळे, पुणे

आमच्या आईला फार वर्षांपूर्वी गोंदवलेकर महाराजांच्या देवळात बसलेली असताना मानस पूजा सुचली, मनात सुचलेले शब्द कागदावर उतरवले, आणि भगवंताच्या चरणी अर्पित केले

- *डॉ मंजुषा दिलीप कानडे*

श्रीरामराया करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।
श्रीगुरुराया करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।

बांधिते तुझी षोडश पूजा ।
हृदयमंदिरी प्रेमे माझ्या ।।
मऊ सिंहासनी बैसावे ।
चौरंगी पद ठेवावे ।
दयाळा, करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।

अष्टदळी तंव चरण धुते ।
दुग्ध जलांस घालून ते ।।
तैसे मुखमार्जन करुनी ।
घ्यावे थोडे जल पिउनी ।।
मवाळा, करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।

गंध केशरी बुक्का टिळा ।
वस्त्रे भरजरी तुळशीमाळा ।।
धूप सुवासी नंदादीप ।
सुंदर पात्री भोजन आप ।।
कृपाळा, करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।

त्रयोदशगुणी सुगंधी तांबूल ।
अर्पून तुजला नामकमल ।
नामेआरती कर्पूरारती ।
प्रदक्षिणा तंव प्रसन्नमूर्ती ।।
दयाळा, करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।

विश्राम करी मम हृदयांत ।
संतोष असावा मज त्यांत ।।
आम्हा पामरा उद्धरिसी ।
नाममाळा गोड करिसी ।।
कृपाळा, करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।

श्रीरामराया, करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।
श्रीगुरुराया, करुणाकृपाळा ।
स्वीकारी बा तू मम नाममाळा ।।

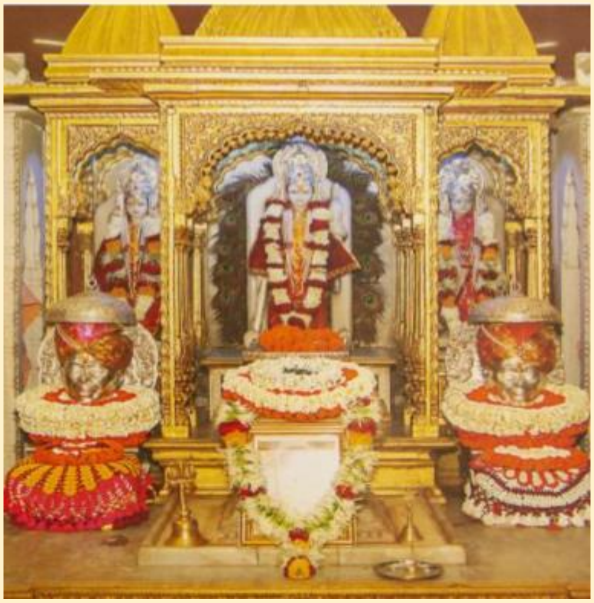

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

For free circulation

श्री क्षेत्र नाशिक येथील काळा राम मंदिर

निस्सीम गजानन भक्त

प्रभू श्रीरामांच्या वास्तव्याने आणि आपल्या माउलीच्या पदस्पर्शाने पुनीत झालेले काळा राम मंदिर नाशिक

१८ ऑक्टोबर २०१७ रोजी या मंदिरात जाण्याचा प्रथम योग आला. मंदिर काळ्या पाषाणात घडवलेले आहे. बाहेरून काळ्या पाषाणाची उंच भिंत आहे. मंदिरात शिरल्याबरोबर विलक्षण शांती मनाला जाणवली. असं वाटलं आपली गजानन माउली इथेच आहे. इतके सुंदर मंदिर बघून मी भारावून गेले. आत्ता एक पाऊलच आत टाकले होते तर ही अवस्था. पुढे सरळ न जाता का कोण जाणे, मी उजवीकडे वळले. बघते तर एका छोट्या देव्हाऱ्यात आपल्या माउलीचा आणि देव मामलेदार यांचा फोटो लावला होता.एक अवर्णनीय आनंद जाणवत होता. असं वाटलं काहीतरी ऋणानुबंध आहेत आपले या वास्तुशी. पुढे एक सुंदर मंडप... त्या मंडपात मधोमध गाभाऱ्याकडे मुख करून प्रभू रामचंद्रांच्या चरणांवर दृष्टी ठेवून नमस्कार मुद्रेत झुकलेले मारुतीराय बघितले. खरा दास कसा असावा याचे मूर्तिमंत उदाहरण म्हणजे मारुती. नांदेडकर गुरुजींची आठवण आली. शेगावच्या गाभाऱ्यात असेच लीन होऊन बाजूला जपजाप्य करत बसलेले असायचे ते. असो. तिथे ज्ञानेश्वरीवर प्रवचन चालू होते. काही ७-८ श्रोते तिथे बसून ऐकत होते.

पावलं जसजशी गाभार्याच्या दिशेने जायला लागली तसतशी एक वेगळीच प्रसन्नता, ओढ, आनंद, शांती अशा अवर्णनीय भावना अनावर झाल्या. मंदिराच्या दगडी पायऱ्या जशा चढत गेले तशी पावलं जड व्हायला लागली. शरीराला कंप सुटला आणि मंदिराच्या उंबरठ्यावर आले आणि समोर त्या परब्रह्माचे दर्शन घेतल्यावर आपोआपच अश्रू झरायला लागले. काय होतंय आपल्याला काही कळेना...एवढंच जाणवत होतं की ते परब्रह्म सर्वव्यापी असले तरी सगुणात आत्ता इथे विराजमान आहे.

गाभाऱ्यापर्यंत पावले जावूच शकली नाहीत. मंदिरात तशी गर्दी होती पण तिथेच डावीकडच्या खांबाजवळ एक जागा रिकामी होती. तिथे मी बसले आणि डोळे आपोआप मिटले. पुढची काही मिनिटे डोळे

उघडावेसेही वाटले नाहीत. अद्भुत वास्तू आहे ती. नंतर डोळे उघडले तेव्हा रामराय आणि लक्ष्मण आणि सीतामाई यांना सुंदर हिरव्या वस्त्रांनी सजवले होते. चांदीचे मुकुट घातले होते.

नयन मनोहर सावळे रूप बघून खूप आनंद झाला.

मंदिरातून बाहेर पडले त्या पायऱ्या उतरून मागे पिंपळाचा पार आहे तिथे गेले. पोथीतल्या ओव्या आठवल्या

हा गोपाळदास महंत । काळ्या रामाच्या मंदिरांत ।
धुनी लावूनी द्वारांत । पंचवटीच्या बसलासे ॥११.८५॥

राममंदिरासमोर । एक पिंपळाचा होता पार ।
शिष्यांसहित साधुवर । तेथें जाऊन बैसले

॥११.८६॥

हाच असेल का तो पिंपळाचा पार जिथे माउली बसली होती! पण ओवीत तर मंदिरासमोर लिहिले आहे.... अशा विचारात अखेर हाच असेल असं समजून तिथे काही वेळ स्थिरावले आणि मग प्रदक्षिणा घातली. एकूणच काळ्या मंदिरातील हा अनुभव कधीही न विसरण्यासारखा होता. त्यानंतरही जेव्हा जेव्हा तिथे गेले तेव्हा तेव्हा असाच अवर्णनीय आनंद तिथे मिळाला.

ह्या वास्तूचा इतिहास शोधायची उत्सुकता निर्माण झाली.

वनवासात प्रभू राम सीता आणि लक्ष्मणासह दंडकरण्यातून निघून पायी प्रवास करत करत गोदावरीच्या किनारी पाच वडाची झाडे जवळजवळ असलेल्या पंचवटीत मुक्कामाला आले. जिथे आजचे काळा राम मंदिर आहे तिथे पूर्वी लाकडी मंदिर होते. असे म्हणतात की प्रभू रामांनी ज्या ठिकाणी पर्णकुटी बांधली होती त्याच ठिकाणी हे लाकडी मंदिर बांधण्यात आले होते. हे लाकडी मंदिर तिथे वास्तव्यास असलेल्या नाथपंथी साधूंनी बांधले होते आणि त्यांना या काळ्या पाषाणातील मूर्ती गोदावरीच्या पात्रात रामकुंडावर सापडल्या होत्या असे काही संदर्भ आढळले. रामकुंडात प्रभू रामराय स्नानास जायचे म्हणून अथवा ही काळ्या पाषाणातील रामरायांची मूर्ती नाथपंथी साधूंना इथे सापडली म्हणून ते एक पवित्र तीर्थ मानले जाते. पुढे पेशव्यांचे सरदार रंगाराव ओढेकर यांनी नदीच्या पात्रातून या मूर्ती काढल्या आणि पूर्वीच्या लाकडी मंदिराच्या जागी १७८२ मध्ये हे भव्य विशाल दगडी मंदिर बांधकाम सुरू केले. १७८८ मध्ये हे बांधकाम पूर्ण झाले. त्याकाळी मंदिर बांधकामासाठी 23 लाख रुपये

खर्च आला. मंदिराच्या कळसासाठी 32 टन सोने वापरले होते. भव्य मंदिर, चहू बाजूनी सोपे, भरपूर मोठा आवार आहे या मंदिराचा. मंदिरावर सुंदर कोरीव काम केले आहे.

मंदिराला 4 दिशांना 4 द्वार आहेत. मुख्य पूर्व द्वार आहे. मंदिरापासून दोन मिनिटांवर गोदावरी नदी आहे.

बहुतांश भक्तांनी हे मंदिर पाहिले असेल पण नसल्यास आपली माउलीचे तिथे अनेकदा वास्तव्य आले आहे म्हणून तरी पहायला अवश्य जा.

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

आत्मनिवेदन

सुनील भालचंद्र देशपांडे, अकोला

भुई मागे ठाव माझा, वारा मागे गती

तेज मागे ओवाळाया साधी माझी गती

आकाशाला उरातले हवे अंतराळ

डोळ्यातल्या कारुण्याला मागतसे जळ

पाचामुखी देऊ कसा दाही हातें घास?

देता-घेता पाच-प्राण होतीं कासाविस

रागावतो रज, रुसे लाडावुन तम

एकलाच सत्व माझा करीतसे काम

पंचवीस लेकरांचे देवा माझे घर

भुकेजल्या वेळी उठे माझ्या जीवावर

ओपू कैसें माझेपण सांगा गुरुराया

उदारली नाही माझी देवदत्त काया

रामगुरू मायबाप पुरवाना हेत

माझ्या घेत्या हाता फुटो, देणाऱ्याचा हात

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

Naivedya Cake

Sunita Aditya Kulkarni and Aditya Dilip Kulkarni, Thane

Both me and my husband have been ardent devotees of Shree Gajanan Maharaj for the last 25 years now. Incidentally, we both also met each other first time in Gajanan Maharaj math, Thane.

I am a home Baker and started baking cakes professionally 2 years back. since then, it has always been an intense desire to create something unique for our Maharaj.

Thats how even Maharaj realizes what we want and paves way for us. Every year there is a grand Pragat din Utsav at Gajanan Maharaj Math that lasts for three days and both of us have been a part of it since many years. However, this year due to lockdown, there was no option to go to temple for Darshan. So, we decided to think differently and create something unique in the form of a cake for our beloved Maharaj.

Thats when the idea of Naivedya cake came to our mind. Initially we decided to make all his favorite food items as Naivedya.

The base cake was dark chocolate with almonds and all the toppers were also edible made with fondant and cake crumbs etc. We made pithla, bhakri, ambadichi bhaji, green chilli, onion slices and varan bhaat. The panchapakvanna consisted of sheera, motichur ladoo, karanji, shrikhand and jalebi.

This was our small gesture to show gratitude to our beloved Maharaj who has always stood strong with us throughout our life.

There is no big miracle than realizing that he is always around us every single day in some form or the other. We felt blessed to be able to think and make this for our beloved Gajanan Maharaj.

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

Prakat Din celebrations abroad

Collage by Manasi Dola, Phoenix

Boston

Chicago

Singapore

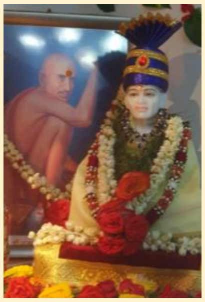

Florida

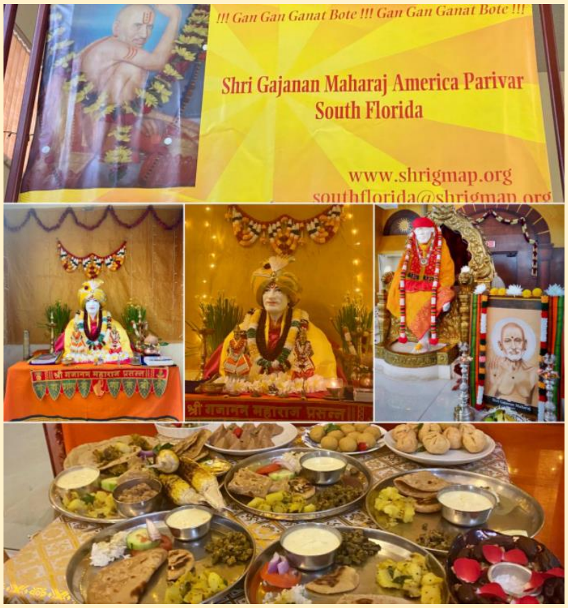

London

Seattle

California

New Jersey

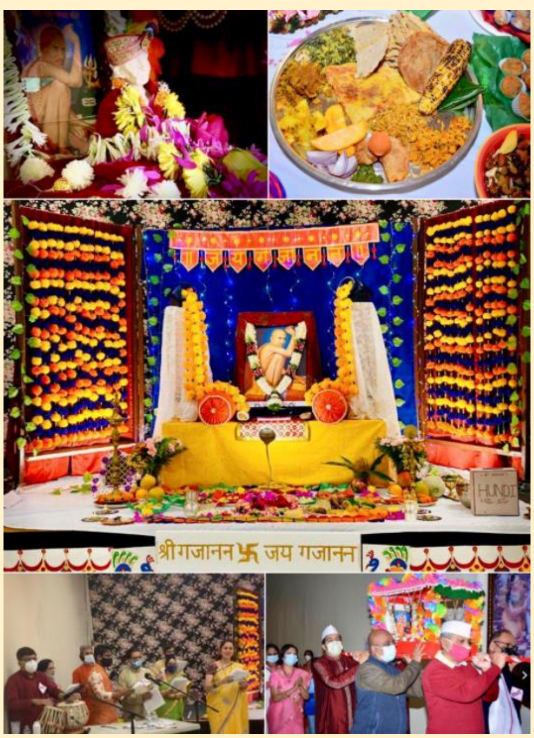

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

श्री गजानन महाराज भक्त परिवार, USA

सेवेकरी

खरे सांगायचे तर COVID-19 च्या काळात ह्या वर्षीचा प्रकटदिनाचा कार्यक्रम कसा होईल अशी सर्वांनाच शंका होती पण श्री माउलींच्या कृपेने सर्व सुरळीत पार पडले.

२०१९ च्या प्रकटदिनाला जवळ जवळ २५०-३०० लोक होते. गेल्या वर्षीच्या प्रकटदिनाला ४०० च्या आसपास भक्त आले होते. त्यामुळे हा चढ़ता क्रम असाच सुरु रहावा, अशी गेल्या वर्षीपर्यंत मनात असणारी सुप्त इच्छा ह्या वर्षी COVID-19 प्रकरणामुळे मावळत चालली होती. जे येतील त्यांची संख्यासुद्धा कशी limited ठेवावी ह्याच्याच planning मध्ये वेळ जात होता. परत USA मधील COVID-19 मुळे झालेली प्रचंड प्राणहानी लक्षात घेता, ५० लोक आले तरी खूप झाले असा एक विचारसुद्धा मनात येऊन गेला. पण श्री महाराजांच्या कृपेने ह्या pendamic च्या काळातसुद्धा, जवळ जवळ २०० भक्त महाप्रसाद घेऊन गेले. महाराजांकडे स्वार्थ सोडून एखादे मागणे मागितले ना, तर ते आपण मागु त्याच्या चौपट देतात, याची प्रचिती आली.

जवळ जवळ दीड महीन्यापासून ह्या कार्यक्रमाची तयारी सुरु होती. कार्यक्रमाची जागा finalize झाल्यावर decorations कसे असावे, प्रसादात काय menu असावा, अशा regular प्रश्नांबरोबरच यापूर्वी कधीही मनात न आलेले 6 feet safe distance कसे maintain करायचे, तसे करून आहे त्या जागेचा कसा वापर करावा म्हणजे जास्तीत जास्त लोक राहू शकतील, हे नवीन प्रश्नसुद्धा उपस्थित झाले होते.

Decorations करणाऱ्या सेवेकऱ्यांनी आपले प्रयत्न फ़क्त stage decorate करण्यापुरतेच मर्यादित ठेवले नाहीत, तर श्री महाराजांची पालखीसुद्धा अतिशय मेहेनतीने आणि तेवढ्याच नाजुक कलाकुसरीने स्वतः बनावली. भजन सेवेकऱ्यांनी भजनाची practice आपापल्या घरी WebEx वर केली होती. पण पालखीच्या वेळेस भजनाबरोबरच तबल्याची साथ सुद्धा खूप छान जमुन आली. पालखी घेऊन जाणारे गुरुबंधु भोई, पालखीसमोर फेर धारणाऱ्या भगिनी आणि मध्ये मध्ये पालखी थांबवली असताना फुले वहाणारी भाविक मंडळी या सर्वांचाच उत्साह वाखाणण्याजोगा होता.

मुळात किती लोक येऊ शकतील ह्याचा आढावा घेता येत नव्हता. त्यामुळे महाप्रसादाचा सुद्धा अंदाज़ येत नव्हता. पण श्री माउलींच्या कृपेने Food team चे planning एवढे perfect ठरले की अन्न पुरुन उरलेच, पण अन्नाचा एक कणसुद्धा वाया गेला नाही. COVID-19 मुळे ह्या वर्षी पंगत नव्हती. दर्शनासाठी आलेल्या सर्व भक्तांना महाप्रसादाचे packed boxes दिले गेले. श्री महाराजांसमोरचा नैवेद्य आणि पंचपक्वान्न आपल्या सेवेकरी भगिनींनी आणली होती. ते सर्व पदार्थ, सर्व दर्शनार्थींच्या कौतुकाने भरलेल्या दृष्टीस पडावे म्हणून शेवटपर्यंत ठेवले होते. काही सेवेकरी संपूर्ण दिवस hall वर राहणार आणि तिथे कांद्यालसणाचे जेवण चालत नाही, म्हणून काही सेवेकरी भगिनींनी पूर्ण दिवस hall वर राहणाऱ्या सेवेकऱ्यांसाठी बिन कांदा लसणाचे खमंग जेवणसुद्धा आणले होते.

COVID-19 च्या काळात सेवेकरी नियमांना धरून राहिले. दर्शन घेण्यासाठी येणाऱ्या प्रत्येक भक्ताचे temperature check करुनच आत दर्शनासाठी पाठवले जात होते. अगदी आरतीच्या वेळीसुद्धा safe distance maintain केले जात होते. शिस्तीला पक्के असणाऱ्या ह्या सेवेकऱ्यांचे वागणे मात्र अगदी शेगावच्या सेवेकऱ्यांसारखेच कमालीचे अदबशीर होते.

आदल्या दिवशीसुद्धा काही मंडळी hall decorate करायला तत्परतेने आली. Hall व stage स्वच्छ करणे, Stage Decorate करणे, 6 feet वर marking करणे, पालखी assemble करणे अशी अनेक कामे आदल्या दिवशीच केली गेली. ६ मार्चच्या सकाळी संपूर्ण hall सेवेकऱ्यांनी परत आपल्या माउलीच्या आगमनासाठी झाडून पुसून स्वच्छ केला. Stage वरील पदार्थांची मांडणी केली. काही सेवेकऱ्यांनी उपासना झाल्यानंतर श्री महाराजांसमोर बसून भजन सेवा दिली.

उत्सव तर अप्रतिम झालाच! पण अनेक सेवेकरी शिस्तबद्ध पद्धतीने स्वतःला allocate केलेल्या time slot मध्ये येऊन घरी गेले आणि (लांब राहणारे सेवेकरीसुद्धा) hall रिकामा करण्याच्या वेळेस परत आले. सर्व आवरून झाल्यावर हे लोक अगदी भक्तीमय समाधानाने परतले.

खरे तर ह्या सर्वांची नावे लिहिण्याचा खूप मोह होतो. पण आपल्या सेवेकऱ्यांची अशी एक पक्की धारणा आहे की जे काही घडते ते श्री महाराजांच्या इच्छेने आणि कृपेनेच घडते, आपण फ़क्त ती सेवा करायला निमित्त होतो. त्यामुळे त्यांची नावे लिहिलेली त्यांना आवडणार नाहीत.

श्री महाराजांच्या सेवेव्यतिरिक्त इतर कोणताही उद्देश मनात नसणाऱ्या ह्या सर्व सेवेकऱ्यांना खरच मनापासून जय गजानन 🙏

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

TOHI (Temple of Humanity), Australia.

Tohi Volunteers

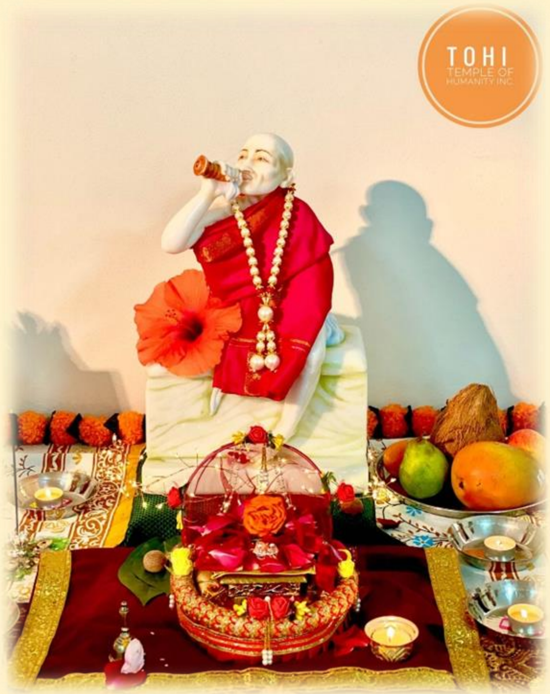

Temple of Humanity Inc. ("TOHI") is a registered not-for-profit organization aimed at re-igniting the aspect of Human Unity (Humanity). TOHI promotes the idea of unifying the society irrespective of its religion, faith and ideologies to celebrate the essence of one-ness. TOHI is a young and energetic organization established in December 2020 in Sydney, Australia by Mrs. Bhumika Mhatre and Mr. Prabir Saha.

Bhumika is the President of TOHI and official point of contact for Shree Gajanan Gunjan Vishwa Pariwar for the initiatives/activities in Sydney and rest of Australia.

As of today, there are eleven international locations which are blessed with the Gajanan Maharaj temple. TOHI is glad to inform that Australia is now the latest addition to the list.

Recently, a 1 ½ feet Gajanan Maharaj idol was donated to TOHI laying the foundation of a whole new paradigm of opportunity to the Gajanan Maharaj devotees in Sydney. This is the first idol available for community worship and darshan and hence is a historical moment for the Gajanan Bhakt parivaar in Sydney. The idol is carved out of a single slab of Marble by one of the most renowned artists from the state of Rajasthan, India and was later shipped to Sydney. Mrs. Deepika and Mr. Vasant Panwalkar from Dombivli, Maharashtra, India donated this idol to TOHI as a symbol of their seva to Gajanan Mauli.

The arrival of this idol coincided with the Shree Gajanan Maharaj Prakat Din of 5th March. TOHI arranged the celebration of this occasion at two locations on the 6th and 7th of March.

The day started with the Pran-Prathistha Puja and Aarti. The next event was Chakri Parayan of 'Shree Gajan Vijay Granth' followed by Mahaprasaad and Bhandara in the evening. The overwhelmed devotees sang devotional songs creating a blissful aura.

The event was a great success granting over 300 devotees' opportunity of darshan and Mahaprasaad especially in this scenario of global pandemic.

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

गिम्हवणे येथील श्रींचे मंदिर

सौ. मेघना अभ्यंकर, मुंबई

दापोली तालुक्यात गिम्हवणे येथील सद्गुरू माउली गजानन महाराजांचे नयनरम्य मंदिर

गेल्या महिन्यात काही कामासाठी दापोली येथे जाणं झालं. तिथे गिम्हवणे येथे महाराजांचे सुंदर आणि भव्य मंदिर आहे. तिथे आम्ही सर्व माउलीच्या दर्शनासाठी गेलो. मंदिर एका चढावर आहे पण मंदिरापर्यंत गाडी जाऊ शकते. बाहेरूनच त्या भव्य मंदिराचा आवाका लक्षात आला. पायर्या चढून वर गेले आणि समोर सुंदर नील वस्त्रात माउलीला सजवलेलं बघितलं आणि मन प्रसन्न झालं.

समोर संगमरवरात सुंदर पादुका आहेत.

सगळीकडे अगदी शेगांव मंदिरासारखी स्वचछता दिसत होती. बाहेर ऊन असलं तरी आत छान गारवा

जाणवत होता. मंदिरात सभोवताली जसे शेगांवच्या कार्यालयाबाहेर माउलीचे फोटो लावले आहेत तसे फोटो इथेही लावले आहेत. गाभार्याच्या उजवीकडे आपल्या माउलीचा वटवृक्षाखाली बसलेला मोठा फोटो आहे. मंदिराच्या दोन्ही बाजूला मोठा मंडप आहे. डावीकडे मंडपात राम मंदिरात फोटो लावले आहेत तसे आपल्या माउलीचे प्रत्येक अध्यायातले फोटो लावले आहेत. समोर हात धुण्यासाठी, पिण्याच्या पाण्यासाठी अशी वेगवेगळी नळांची सोय करून हात पाय धुण्यासाठी स्वच्छ जागा आहे. तिथेच एका बाजूला मंदिराचे कार्यालय आहे तर त्याच्या बाजूला स्वयंपाक घर आहे. वर पहिल्या मजल्यावर एक ग्रंथालय आहे. अनेक पुस्तकांचे ते भांडार बघून मन प्रसन्न झाले. लगेच नितीन दादांना फोन केला आणि या मंदिरा बद्दल सांगितले. ते म्हणाले पूर्ण माहिती काढ. मग तिथे असलेल्या सेवेकर्याला विचारले कि अध्यक्षांना किंवा कमिटी मधल्या कोणाला भेटता येईल का? त्यांनी लगेच फोन लावला आणि ५ मिनिटात एक गृहस्थ मंदिरात आले. ते मंदिराचे अध्यक्ष श्री सुब्बू राज. त्यांना म्हटलं एवढ्या सुंदर मंदिराची माहिती द्याल का? याची स्थापना कोणी केली? कधी झाली वगैरे. त्यांनीही आनंदाने अगदी हसतमुखाने सर्व माहिती सांगितली. तीच थोडक्यात पुढे देत आहे.

दापोलीत श्री पेठे गुरुजी म्हणून महाराज भक्त होते. त्यांना माउलीने स्वप्नात दृष्टांत दिला आणि सांगितले की मंदिराची स्थापना कर. त्याच दरम्यान श्री पापरीकर हे तिथले मेडीकल ऑफिसर काही कामासाठी अमरावती येथे गेले असताना तेथील गजानन महाराज मंदिर बघून त्यांच्याही मनात आले कि दापोलीत सुद्धा महाराजांच्या मंदिराची स्थापना करावी. साहजिकच आपल्या माउलीने या भक्तांची गाठ भेट घडवून आणली. त्यांच्या सोबत शिगवण गुरुजी हेही होते. या तिघांनी मिळून आसूद कडे जाणार्या मुख्य रस्त्यावर एका छोट्याशा जागेत फोटो ठेवून स्थापना केली आणि मोठ्या जागेच्या शोधार्थ चौकशी करू लागले. तिथे जागेचा प्रश्न नव्हता तर पैशाचा प्रश्न होता. तेव्हा गिम्हवणे येथे एक गुरव म्हणून गृहस्थ होते त्यांची ३-४ एकर जागा होती आणि त्यांना कोणी मुल बाळ नव्हते. त्यांना पापरीकर यांनी विचारले की जागा मिळू शकेल का मंदिरासाठी? तेव्हा त्यांनी अगदी थोड्या मोबदल्यामध्ये म्हणजे केवळ २००० रुपयात १९८३ मध्ये ७ गुंठे जागा मंदिरासाठी दिली. तिथे श्री साबळे ह्या बांधकाम व्यावसायिकाने चार कॉलम बांधून दिले आणि त्यात महाराजांच्या फोटोची स्थापना करण्यात आली. पुढे श्री सुब्बु राज म्हणजे आजचे मंदिराचे अध्यक्ष ज्यांनी मनमोकळेपणाने संवाद साधून ही माहिती दिली तेही या भक्तांना भेटले आणि हे सर्व एकत्र येऊन कार्य सुरु झाले. खरं तर ती जागा डोंगरावरच होती. त्यामुळे ज्या दिवशी तो फोटो स्थापन केला त्या दिवशी तिथे पाउस पडून सर्व जमीन घसरडी झाली होती. ही भक्त मंडळी या घसरड्या जमिनीवरून कसे बसे रांगत रांगत वर गेले आणि फोटोची स्थापना केली. पुढे श्री गुर्जर नावाच्या एका भक्ताने मूर्तीचा सर्व खर्च उचलला आणि ७ जून १९८७ मध्ये तिथे या सुंदर माउलीची स्थापना करण्यात आली. तेव्हा या परिसरात काहीही सोय नव्हती. पाणी नव्हते. एरवी आजू बाजूच्या नाहीतर भक्तांच्या घरून पाणी आणले जात असे आणि उत्सवाच्या वेळेस tanker ने पाणी एका टाकीत भरले जायचे आणि ते दिवसभर पुरवले जायचे.

पुढे २००० साली कार्यकारी मंडळाने तिथे बोरिंग चे पाणी लागते का? यासाठी प्रयत्न केले आणि या डोंगराळ भागात जिथे आसपास कुठे पाणी नाही तिथे यांना भरभरून पाणी लागले. पाण्याचा प्रश्नही माउलीने सोडवला. नंतर अजून बांधकाम करून ह्या मंदिरासाठी सभागृह आणि दोन बाजूला दोन मंडप, ऑफिस इत्यादी सर्व बांधकाम हळू हळू होत गेले.

प्रत्येक नवीन बांधकामाच्या वेळी कार्यकारी मंडळाला भासलेली आर्थिक टंचाई माउलीच्या कृपेने कोणाच्या तरी माध्यमातून दूर झाली.

या मंदिरात रोज माउलीसाठी नैवेद्य केला जातो. झुणका भाकरी रोज असतेच पण दर गुरुवारी कोणी तरी भक्त माउलीसाठी भोजन नैवेद्य घेऊन येते. संध्याकाळी आरतीनंतर प्रसादासाठी दर गुरुवारी १५० भाकर्या लागतात. प्रकटदिन, रामनवमी, निर्वाण दिन, दसरा आणि मूर्तीस्थापना दिन असे ५ उत्सव येथे दर वर्षी साजरे केले जातात. प्रकट दिनाला इथे जवळ जवळ ८०० किलो ज्वारी आणि ३०० किलो बेसन लागते. जवळ जवळ १५००० भक्त भोजन प्रसाद घेऊन जातात.

या कोरोनाच्या महासंकटात सुद्धा भक्तांना नाराज करायचे नाही म्हणून ह्या मंदिरात social distancing चे व्यवस्थित नियम पाळून प्रकट दिन उत्सव साजरा झाला. भक्तांना सांगितले होते कि दर्शन घेऊन प्रसाद घेऊन लगेच जायचे मंदिरात थांबायचे नाही. या वर्षी सुद्धा प्रकट दिनाला ८००० भक्त येऊन प्रसाद घेऊन गेले. श्री सुब्बुराज अतिशय प्रेमाने सांगत होते की माउली भक्तांची किती काळजी घेते कारण एवढे भक्त येऊन सुद्धा कोणालाही याचा त्रास झाला नाही. सर्व भक्त सुखरूप आहेत.

खरोखर या मंदिरात येऊन खूप शांत वाटलं. धन्य वाटलं. कधी दापोलीला जाणं झालं तर आवर्जून या मंदिरात जाऊन माउलीचे दर्शन घ्या.

जय गजानन

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

सुभाषित

आचार्य डॉ. विजयपाल प्रचेता, प्राध्यापक डॉ. देवदत्त सरोदे

(राष्ट्रीय संस्कृत संस्थान जगन्नाथ पुरी, उडीसा)

नित्यं भक्तमनोनिवासनिरतः शेग्रामपीठाश्रितः

अन्नं ब्रह्म भुवीति बोधनपरस्तद्दानसत्प्रेरकः।

प्राक्पुण्यार्जितभक्तिभावितहृदामुद्धारकारी सदा

भक्तानामुपदेशदाननिरतः सन्मार्गसन्दर्शकः॥

सच्चैतन्यवदातमूर्तिरिह यो मुक्तात्मरूपस्थितः।

लोके भाति गजाननो मुनिवरो भक्तप्रमोदं दिशन्।।

गजानन महाराज सदा भक्तांच्यां मनामध्ये निवास करणारे, शेगांवाच्या पवित्रपीठात विराजमान, अन्न हे ब्रह्मरूप आहे म्हणून प्रबोधन करत अन्नदाना साठी प्रेरणा देणारे, पूर्वपुण्यार्जितभक्तिभावाने निर्मलमनांच्यां भक्तांचे उद्धारकरणारे, भक्तांना सदा सन्मार्गाचा उपदेश करणारे, सिद्ध योगीश्वर गजानन महाराज हे सतत आपले आत्मप्रचीती करत असतात । भक्तांच्या हृदयामध्ये नेहमी सद्बुद्धि चा संचार करत सत्चैतन्यपवित्रमूर्तरूपाने मुक्तात्मस्वरूपामध्ये राहणारे मुनिश्रेष्ठ गजानन महाराज भक्तांना आनन्दित करत ह्या जगा मध्ये दीप्त होत आहेत ।

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

अष्टोत्तर नामावली

डॉ. पंकजा शुक्ल, भोपाळ

महाराजांनी १०८ नामावली ची निर्मिती कोरोना च्या आजारपणात हॉस्पिटल मध्ये करवून घेतली
रचना निर्मिती:
११ / ३ / २१, महाशिवरात्री रात्री १ वा.
चिरायू हॉस्पिटल, भोपाळ

ॐ नमो श्री गजानना
समर्थ सद्गुरू गजानना
जय जय स्वामी गजानना
शिवस्वरूपा गजानना
विठ्ठलरूपा गजानना
रघुकुलभूषणा गजानना
श्रीकृष्णप्रिय श्रीगजानना
दत्तात्रयप्रिय गजानना
सोमनाथशीव गजानना
मल्लिकार्जून गजानना
महांकालेश्वर गजानना
ओंकारेश्वर गजानना
परळी वैजनाथ गजानना
भीमाशंकर गजानना
रामेश्वर श्रीगजानना
नागेश्वर श्रीगजानना
काशीविश्वश्वर गजानना
त्र्यंबकेश्वर गजानना
केदारेश्वर गजानना
घृष्णेश्वर शिव गजानना
द्वादश लिंगम तु गजानना
रामदास प्रिय गजानना
मारुती प्रिय गजानना
भक्तवत्सल तारक गजानना
भक्त हृदयांकित गजानना
भक्त प्रतिपालक गजानना
शेगांव निवासी गजानना
जगत चक्षु श्रीगजानना
जगत नियंता गजानना
त्रिकालदर्शी गजानना
त्रैलोक्यधिपती गजानना
ज्योतिर्मय श्री गजानना
नित्त्य शुद्ध श्री गजानना
ककिमल नाशक गजानना
भवसिंधूतारक गजानना
आद्यपुरुष श्री गजानना
मृत्युंजय श्री गजानना
योगेश्वर श्री गजानना
भक्त माउली गजानना
वैकुंठ अधिपती गजानना
कालातीत श्री गजानना
बुद्ध्यातीत श्री गजानना
अयोनिसंभव गजानना
देहातीत श्री गजानना
विदेही राणा गजानना
विषय निषेध्या गजानना
पद्म पत्र सम गजानना
अलिप्त पंकज गजानना
पंकज लोचन गजानना
संकट तारक तारक गजानना

For free circulation

नर्मदा पूजित गजानना
रेवाशंकर गजानना
नर्मदा गणपती गजानना
मुक्तेश्वर श्री गजानना
मुक्तिदाता गजानना
भुक्तीदाता गजानना
लक्ष्मी पति श्री गजानना
राधारमणा गजानना
अनंत भूषित गजानना
महामानवा गजानना
संत सज्जना गजानना
शाश्वतरूपा गजानना
सन्नीती प्रिय श्री गजानना
माधवरूपा गजानना
हृषीकेशा प्रिय गजानना
पद्मनाभ प्रिय गजानना
दामोदर प्रिय गजानना
संकर्षण प्रिय गजानना
कष्ट निवारक गजानना
भव भय तारक गजानना
दयासागरा गजानना
कृपासिंधू श्री गजानना
वत्सलांछना गजानना
गरुड वाहना गजानना
दयानिधे श्री गजानना
शिवशंभो हे गजानना
पार्वतीरमणा गजानना
गिरिजासुत श्री गजानना
लंबोदर श्री गजानना
चराचरव्यापी गजानना
पंचतत्त्व श्री गजानना
समाधी साधक गजानना
संत शिरोमणी गजानना
मूर्ती दिगंबर गजानना
बंकटप्रिय श्री गजानना

पितांबर गुरु श्री गजानना
पुंडलिकप्रिय गजानना
बायजारक्षक गजानना
शेषशायी श्री गजानना
पार्थसारथी गजानना
द्रौपदी संस्तुत गजानना
स्वानंदकंदा गजानना
अग्निप्रकाशित गजानना
दंभ नावडे गजानना
वैतरणी नाविक गजानना
चंदू मुकीन प्रिय गजानना
कान्होले सेवीत गजानना
गणू जवरे रक्षक गजानना
बापुना प्रिय गजानना
पांडुरंग श्री गजानना
जीवनदाता गजानना
श्वान जागृता गजानना
इक्षुमार सहे गजानना
माधुर्यादाता गजानना
आशिषदाता गजानना
परमपिता श्री गजानना
सद्भक्ती प्रिय श्री गजानना
माझे सद्गुरू गजानना

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

श्रींची शेजारती: मर्म व अर्थपूर्ण

दिनेश डोंगरे, बीड

श्रींची शेजारती
रात्री ठीक ०९.३० वाजता

आतां स्वामी सुखें निद्रा करा अवधूता। निद्रा करा अवधूता।।

अद्वैत सिध्दांताची उपजत दीक्षा घेतलेले "स्वामी" आता आरामशीर (सुखाची) झोप घ्यावी.
परमात्म्या सोबत जगतो पण परमात्मा जाणला, असे न म्हणता वा मीच परमात्मा असेही अव्यक्त तसेच सर्वत्र परमात्मा व आपणही सर्वजण परमात्मा अशी प्रगाढ अर्थपुर्णतेच्या अद्वैती "अवधूता" आता सुखाची झोप घ्यावी हि मनस्वी इच्छा.

चिन्मय, सुखधामी जाउनि। पहुडा एकान्ता।।

शुध्द बुध्दी वा ज्ञानाचा प्रकाश पसरलेल्या तुमच्या ज्ञानगांवातील निवासस्थानी आरामशीरपणे एकान्तात विश्रांती घ्यावी.

***वैराग्याचा कुंचा घेउनि चौक झाडिला।
गुरु हा चौक झाडिला।।***

गुणआकर्षण नाही, शांत स्वभावी, क्रोधापासुन दुर, पंचेंद्रीयांनी सोडलेली विषयवासना, मन व पाच इंद्रीयाचे एकत्रित वागणे आपल्या अधिनिस्त करुन घेतलेली चमत्काराची धार, एकाग्रतेतुन मिळणारे सुख त्यागणे, अशा या सर्वांपासुन तयार केलेल्या "वैराग्य कुंच्याने" चौक स्वच्छ केला आहे.

षट्विकार, वैभव, उपाधि व विषयवासना या चौरस्त्यांचे एकत्रित येणारे स्थान, "चौक" यांस "वैराग्याच्या कुंच्याने" गुरूराया स्वच्छ केले आहे.

तयावरि सप्रेमाचा शिडकावा केला ।।१।।

स्वच्छ केलेल्या चौकावर प्रेमभराच्या कारंज्याने अल्हाददायकता पसरवली आहे.

***पायघड्या घातल्या सुंदर नवविधा भक्ति।
सुंदर नवविधा भक्ति ।।
ज्ञानाच्या समया उजळुनि लाविल्या ज्योती ।।२।।***

सुंदर नवविधा भक्तिच्या पायघड्या, म्हणजेच तुमचे "यश गुण महात्म्य" श्रवण व कीर्तन करीत तुमच्या नामस्मरणासह सत्य प्रेम आनंदाचे आचरण, श्रध्दा पूजन व वंदनही माऊली.
शरणागती, निर्भयता व पावित्र्याच्या त्रिवेणी संगमाचे दास्यसख्य दर्शवत आत्मनिवेदनासह स्वच्छ चौकावर आवरण तयार केले आहे.
तुमच्याकडून मिळालेल्या ज्ञानाच्या ज्योतीने चौक परिसर उजळवला आहे.

भावार्थाचा मंचक हृदयाकाशीं टांगिला।। हृदयाकाशीं टांगिला ।। मनाची सुमनें करूनी केलें शेजेला ।।३।।

नवविधाभक्ति व ज्ञानाचा अंतरंगातील भाव असलेला अर्थपुर्ण मंचक (पलंग) तयार करुन त्यावर मनाची मनोभावे फुले आंथरुण, निद्रा शेज आसन मुलायम केले आहे.

द्वैताचें कपाट लोटूनि एकत्र केले। गुरु हे एकत्र केले।। दुर्बुध्दीच्या गांठी सोडुनि पडदे सोडियले ।।४।।

द्विधा मनस्थितीचे दरवाजे बंद करुन मनावरील दुर्बुध्दीच्या गाठी सोडत, शुध्दबुध्दीचे पडदे सोडले आहेत.

आशा तृष्णा कल्पनेचा सांडुनि गलबला । गुरु हा सांडुनि गलबला ।। दया क्षमा शांति दासी उभ्या शेजेला ।।५।।

आशा म्हणजे मला मिळण्याचा विश्वास तसेच धन, पुत्र व सन्मान याच्या कल्पना सोडल्यामुळे मनाचा थोडा गोंधळ (गलबला) उडाला, परंतू दया, म्हणजेच दैविक अनुकंपा वा सौजन्यामुळे मनास राग न धरिता क्षमा व स्थिरमनाची अवस्था म्हणजे शांती या निद्रा शेजेजवळ उभ्या आहेत.

अलक्ष उन्मनि घेउनि नाजुकसा शेला । गुरू हा नाजुकसा शेला ।। निरंजनी सद्‌गुरू माझा निजे शेजेला ।।६।।

अलक्ष, नकळतपणे मनाची पुर्णपणे स्थिर व शांत स्थिती येवून, डोळ्यावर नाजूक शेल्याप्रमाणे, अल्हाददायक आलेल्या झोपेत, माझे दोषरहित, दुर्गूणरहित व अंजन न वापरता असलेल्या निर्मळ मनाचे सद्‌गूरुंनी शेजआसनावर निजावे ही मनोभावे प्रार्थना.

।। ॐ नमो श्रीगजानन ।।

हा खचित अनुग्रह केला। श्रीगजाननें तुम्हांला।
घ्या साधून अवघे याला। मनिं धरून भावभक्तिला।।
(इति शम्)

Dear devotee brothers and sisters,

It is our greatest pleasure to bring to you this special issue of the e-magazine, “Gajanan-Gunjan”. The sole purpose of this magazine is to enhance and enrich understanding and devotion towards Shree Gajanan Maharaj, Shegaon. We are extremely delighted to present a wide variety of intellectual contributions. We wish to extend a big thank you to all the contributors.

PLEASE continue sending in your all - small and big – contributions, as and when you can, so that we can plan our future issues in advance. Send in your writings as well as suggestions for improvement if any by e-mail to gajanangunjan@gmail.com

YOUR contributions may encompass one or more of, but not limited to, the following topics:
1) Stories or articles related to Maharaj's life, leelas (pastimes) and worship
2) Devotee's experiences
3) Thanksgiving for Mauli's help
4) Poems/ Songs/ Bhajans/ Prayers
5) Paintings/ Sketches/ Photos/ Rangoli pictures
6) Memorable Shegaon yatras
7) Devotees guide on Parayan, Shegaon visits, Japa, day-to-day dealings etc.
8) Memoirs on great devotees of Maharaj
9) Food offerings (recipes for Prasad)
10) Various seva ideas and services offered
11) Articles, bhajans, prayers about the Lord, Guru, Avataras, and their pastimes
12) Experiences with contemporary Saints, Guru or Avataras of Lord.

FINALLY, we wish to acknowledge gratefully the original sources of (Internet, WhatsApp, published books, or otherwise) the various pictures and works used in this e-magazine. They are used or referred to enhance the presentation of the contributions by various devotees. Citations are not given explicitly because the first original source of any content couldn’t be validated, and hence, this general acknowledgement. Thanks, and Jai Gajanan!

This e-magazine is meant for FREE CIRCULATION only, without any monetary or commercial motive, and every content shall be treated the same way. This e-magazine respects the views, compilations, beliefs, and understandings of every contributor expressed in their compositions presented herein, how much ever diverse they may be. It takes no responsibility for the correctness of any information provided by any contributor.

|| Jai Gajanan | Jai Shree Ram ||

मलपृष्ठ: श्री काळा राम मंदिरात महाराजांची पालखी